

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра педагогіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт

Одеса – 2020

Розробник:

доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Княжева
Ірина Анатоліївна

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи студентів
затверджені на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від 27 серпня 2020 року № 1

Завідувачка кафедри педагогіки (І. А. Княжева)

ЗМІСТ

Педагогіка вищої освіти у системі підготовки фахівців з фізичної культури і спорту другого (магістерського) рівня вищої освіти.....	4
Розподіл годин самостійної роботи студентів магістратури.....	7
Завдання для самостійної роботи студентів магістратури за змістовими модулями.....	8
Індивідуальні навчально-дослідні завдання і методичні поради щодо їх виконання.....	14
Рекомендовані джерела інформації.....	17

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВО

Педагогіка вищої освіти є навчальною дисципліною, що входить до обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки майбутніх фахівців і сприяє вирішенню загальної мети освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти: забезпечити освіту висококваліфікованими магістрами фізичної культури і спорту с новими поглядами та способом мислення; сформувати загальні та фахові компетентності з розроблення і впровадження методик викладацької і тренерської діяльності; навчитися створювати нові системоутворюючі знання та розуміти прогресивні технології спортивної підготовки з метою розв'язання прикладних проблем тренерської діяльності; вміти правильно планувати, підбирати необхідні засоби навчання для успішного вирішення завдань освітньої, оздоровчої і виховної спрямованості».

Вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої освіти», предметом якої є дослідження особливого виду педагогічної діяльності, спрямованої на розкриття закономірностей і пошук раціональних шляхів навчання та розвитку особистості фахівця вищої кваліфікації, сприяє вирішенню широкого кола професійно-прикладних і пошуково-дослідницьких завдань. Серед них: вивчення й аналіз соціальних та історичних характеристик системи вищої освіти; законодавчих актів і нормативних документів, що регламентують організацію фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти; теоретико-методологічних засад навчання, професійної підготовки; змісту, засобів, форм, методів, інноваційних технологій навчання та виховання у галузі фізичної культури та спорту для закладів вищої освіти; особливостей організації самостійної навчальної роботи студентів, аналізу й оцінювання їхньої пізнавальної діяльності; організації взаємодії викладача зі студентами в освітній діяльності; організації, етапів і методів проведення науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти; становлення особистості викладача ЗВО.

Організація діяльності студентів магістратури в межах навчальної дисципліни «Педагогіка вищої освіти» здійснюється з урахуванням особливостей навчання дорослих, які, як незалежні самостійні особистості, відповідно до власних потреб самі ставлять мету навчання й обирають шлях її досягнення, зорієнтовані на практичне застосування отриманих знань, важливим джерелом яких є їхній особистий досвід.

Набуттю, опануванню і застосуванню теоретичної і практичної інформації з навчальної дисципліни сприяє застосування лекційних і практичних занять, організація самостійної роботи студентів магістратури, виконання ними індивідуальних науково-дослідних завдань. Лекційні заняття є важливим інструментом управління процесом розвитку студентів магістратури, будучи формою спільної мислєдіяльності, джерелом «живого знання», збагаченого особистими цінностями і сенсами, орієнтиром у потоці інформації, простором для внутрішнього та зовнішнього діалогу, засобом демонстрації розумових стратегій, модерації дискусії, підготовкою до вивчення предмета, розділу, теми, формування необхідних розумових моделей, настанови на здійснення самостійної роботи, спільного розв'язання педагогічних проблем. Практичні заняття забезпечують зв'язок теорії і практики, сприяють поглибленню і деталізації уявлень студентів щодо найсуттєвіших проблем курсу, формуванню умінь і навичок щодо застосування набутих впродовж навчання, дозволяють здійснювати поточний і тематичний контроль освітніх досягнень магістрантів.

Виконання запропонованих у методичних рекомендаціях різних видів самостійної роботи сприяє усвідомленому оволодінню студентами магістратури навчальним матеріалом поза межами обов'язкових навчальних занять, набуттю, закріпленню і поглибленню теоретичних знань, освоєнню й удосконаленню практичних умінь, необхідних для здійснення майбутньої викладацької діяльності.

Мета навчальної дисципліни: надання магістрантам системних знань й умінь,

пов'язаних із психолого-педагогічними засадами освітньої та виховної роботи зі студентами, системне забезпечення психолого-педагогічної підготовки науково-педагогічних кадрів у галузі фізичної культури та спорту для закладів вищої освіти.

Очікувані програмні результати навчання.

1. ПРН 3 – використовувати інноваційні методики у професійній діяльності; розробляти нові програми спортивної та фізкультурно-оздоровчої спрямованості; використовувати освітні, спортивні, оздоровчі, здоров'язбережувальні технології з урахуванням сучасного рівня розвитку науки; інтегрувати отримані знання в інноваційні педагогічні технології;
2. ПРН 15 – демонструвати творчість у професійній діяльності, гнучке мислення, відкритість до нових знань, бути критичним і самокритичним.
3. ПРН 16 – демонструвати навички взаємодії з іншими людьми, уміння працювати в групах, а також навички активної участі в освітньому процесі та професійній діяльності й обстоювання власної позиції.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти знає:

- сутність предмету педагогіки вищої освіти, її основні категорії та місце в системі педагогічних наук;
- загальні поняття наукової методології та її рівні;
- рівні, принципи та методи наукового дослідження;
- основні форми контролю, оцінки якості й результативності освітньої діяльності здобувачів вищої освіти;
- сутність, принципи, форми, методи організації різних напрямів виховання та самовиховання студентів;
- інноваційні методики і технології, у тому числі й інформаційні для забезпечення якості освітнього процесу в закладах вищої освіти;
- залежність якості й ефективності освітнього процесу у ЗВО від його змісту, організаційних форм, принципів, засобів, технологій і методів, креативності та творчості в їх застосуванні.

Здобувач вищої освіти уміє:

- креативно і творчо застосовувати принципи безпечної й ефективної організації освітнього процесу у вищій школі;
- вибирати та застосовувати в професійній діяльності адекватні педагогічній ситуації інноваційні технології і методи навчання та виховання студентів у ЗВО, приймати рішення на підставі гнучкого мислення, відкритості до нових знань, критичності і самокритичності, сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів;
- здійснювати взаємодію з іншими людьми, працювати в групах, аргументовано обстоювати власну позицію, демонструвати здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня;
- володіти прийомами організації, планування та здійснення науково-педагогічного експерименту у закладах вищої освіти з урахуванням сучасного рівня розвитку науки, новопосталих складних спеціалізованих завдань і професійних проблеми;
- удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, соціально відповідально та свідомо застосовувати знання, уміння і навички під час практичного вирішення професійних завдань у професійній підготовці фахівців у закладі вищої освіти;
- на основі здатності до критичного аналізу, оцінювання й синтезу нових і складних ідей, до участі в критичному діалозі, здійснювати порівняльну характеристику системи української і зарубіжної вищої освіти.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти в контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та професійні проблеми у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає проведення теоретичних і емпіричних досліджень із застосуванням інноваційних і творчих підходів та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК. 1 – здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.

ЗК. 2 – здатність до критичного аналізу, оцінювання й синтезу нових і складних ідей, до участі в критичному діалозі.

ЗК. 4 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК. 9 – здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 4 – здатність застосовувати знання, вміння і навички під час практичного вирішення професійних завдань у професійній підготовці фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: усне опитування, поточне тестування, розв'язання педагогічних ситуацій, перевірка виконання практичних завдань, залік.

РОЗПОДІЛ ГОДИН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ

№	Назва теми	Кількість годин		Форма контролю
		Денна	Заочна	
1.	Педагогіка вищої освіти як наука	2	4	Індивідуальна, групова співбесіда усне, письмове опитування, виконання практичних завдань, залік
2.	Нормативна база з організації процесу навчання в закладах вищої освіти.	2	4	
3.	Сучасні методологічні основи педагогіки вищої освіти	2	6	
4.	Організація, етапи і методи педагогічних досліджень	4	6	
5.	Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти	6	8	
6.	Принципи, засоби, методи і технології навчання у ЗВО	4	6	
7.	Інноваційні підходи до організації навчання у ЗВО	5	6	
8.	Студентство як соціальна група	3	6	
9.	Особистість викладача вищої школи	4	6	
10.	Роль куратора в організації освітньо-виховної роботи зі студентською молоддю	4	4	
11.	Наукова організація праці студентів	4	6	
Разом		40	62	

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки вищої освіти

Тема 1. Педагогіка вищої освіти як наука

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте особливості педагогії вищої освіти як науки.
2. Визначте предмет педагогіки вищої освіти.
3. Розкрийте місце педагогіки вищої освіти в системі педагогічних наук.
4. Визначте зв'язок педагогіки вищої освіти з іншими науками.
5. Схарактеризуйте зміст категорій педагогіки вищої освіти.
6. Розкрийте основні історичні віхи розвитку вищої освіти Європи та України.
7. Порівняйте систему вищої педагогічної освіти у західноєвропейських країнах (Великобританія, Франція, Італія, Німеччина) та в Україні.

Тема 2. Нормативна база з організації процесу навчання в закладах вищої освіти

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про освіту».
2. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про вищу освіту».
3. Обґрунтуйте доцільність переходу системи вищої освіти України на двоступеневу підготовку фахівців.
4. Визначте пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні.
5. Визначте особливості діяльності вищої школи у сучасних умовах.
6. Розкрийте основні міжнародні вимоги щодо вищої освіти і перспективи створення єдиного Європейського простору вищої освіти.
7. Визначте вимоги Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року щодо вдосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутніх фахівців у вищій школі.
8. Визначте концептуальні засади демократизації та реформування вищої освіти в Україні.
9. Схарактеризуйте систему стандартів вищої освіти України.
10. Визначте основні вимоги щодо створення освітньо-професійних програм і структурно-логічної схеми підготовки фахівців.
11. Розкрийте призначення й структурні елементи навчального плану підготовки фахівців у вищій школі.
12. Розкрийте основні вимоги щодо створення робочої програми навчальної дисципліни.

Тема 3. Сучасні методологічні основи педагогіки вищої освіти

Запитання для самоперевірки:

1. Визначте сутність поняття «методологія».
2. Схарактеризуйте сутність і значення методології науково-педагогічного дослідження.
3. Визначте специфіку загальної, загальнонаукової і частково наукової методології
4. Розкрийте специфіку діяльнісного підходу.
5. Схарактеризуйте специфічні властивості культурологічного підходу.
6. Визначте основні вимоги особистісно зорієнтованого підходу.
7. Схарактеризуйте специфіку застосування системного підходу.

Тема 4. Організація, етапи і методи педагогічних досліджень

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте принципи педагогічного дослідження.

2. Схарактеризуйте методи науково-педагогічних досліджень.
3. Розкрийте специфіку застосування методів педагогічних досліджень у закладах вищої освіти.
4. Визначте основні вимоги до проведення педагогічного дослідження.
5. Запропонуйте логіку проведення наукового дослідження та його основні етапи.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 1

Базова

Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І. та ін. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник / 3-е видання, перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 399 с.

Допоміжна

1. Андрущенко В. П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті болонського процесу. Вища освіта України. 2004. № 1. С. 5–9.
2. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. К. : Кондор, 2008. 272 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга.К. : Богдан, 2004. 384 с.
4. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 185 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
7. Гура О. І. Вступ до спеціальності «Педагогіка вищої школи»: Навч. посібник: Вид. 2-ге, виправл. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 188 с.
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с.
9. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К. : Вища шк., 2003. 323 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К. : Академвидав, 2010. 456 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. http://www.cul.com.ua/preview/Pedagog_vish_shkol_Ortinskiy.pdf
3. <https://mon.gov.ua/ua>
4. <http://www.nbuv.gov.ua>

Змістовий модуль 2. Дидактика вищої освіти

Тема 5. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте форми навчання в закладах вищої.
2. Розкрийте сутність поняття «організаційні форми навчання у ЗВО».
3. Розкрийте основні історичні віхи виникнення і розвитку організаційних форм навчання дорослих.
4. Схарактеризуйте традиційні та інноваційні організаційні форми навчання у сучасному ЗВО.
5. Розкрийте основні види організаційних форм навчання у ЗВО.
6. Схарактеризуйте основні вимоги до колективних форм навчання у ЗВО.
7. Визначте основні переваги і недоліки колективних форм навчання у ЗВО.

8. Доведіть зв'язок між моделлю професійної підготовки й організаційними формами.
9. Схарактеризуйте основні види навчальних занять у сучасному ЗВО.
10. Визначте специфіку, функційні особливості та основні напрями модифікації лекційного заняття.
11. Схарактеризуйте види та запропонуйте логіку і технологію проектування сучасної лекції.
12. Запропонуйте критерії оцінки якості лекції.
13. Схарактеризуйте особливості і значення виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань.
14. Запропонуйте найбільш ефективні форми і види самостійної роботи студентів.
15. Визначте основні вид і зміст практики у ЗВО.
16. Схарактеризуйте способи перевірки навчальних досягнень студентів.

Тема 6. Принципи, засоби, методи і технології навчання у ЗВО

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте сутність поняття «принцип навчання».
2. Запропонуйте класифікацію принципів організації освітнього процесу ЗВО.
3. Визначте сутність понять «засіб», «метод», «методика», «технологія навчання», з'ясуйте спільне та відмінне.
4. Розкрийте класифікацію методів навчання.
5. Схарактеризуйте традиційні й інноваційні методи навчання студентів.
6. Розкрийте основні критерії вибору методів навчання у викладанні у ЗВО.
7. Проаналізуйте активні методи навчання. На прикладі однієї з тем предметів вашої спеціалізації охарактеризуйте можливості їх застосування.
8. Визначте умови ефективного використання методів і засобів викладання у ЗВО.
9. Проаналізуйте послідовність застосування засобів і методів навчання відповідно до етапів навчання з певної теми на прикладі дисципліни з вашої спеціалізації.

Тема 7. Інноваційні підходи до організації навчання у ЗВО

Запитання для самоперевірки:

1. Визначте основні проблеми організації освітнього процесу в сучасному закладі вищої освіти.
2. Схарактеризуйте генезу і розвиток освітніх технологій.
3. Визначте сутнісні ознаки освітньої технології.
4. Розкрийте зміст інноваційної освітньої технології (за вибором).
5. Визначте дидактичні ідеї, що забезпечують впровадження інноваційних технологій навчання.
6. Проаналізуйте особливості застосування інноваційних технологій навчання.
7. З'ясуйте, яку функцію виконує педагогіка вищої освіти при розробленні нових технологій і втіленні результатів дослідження.
8. Схарактеризуйте основні стилі і види навчання.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 2

Базова

Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І. та ін. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник / 3-є видання, перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 399 с.

Допоміжна

1. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.

2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 185 с.
3. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К. : Грамота. 2005. 448 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с.
5. Морева Н. А. Технологии профессионального образования : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М. : Издат. центр «Академия», 2008. 432 с.
6. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посібник /За ред. О. Г. Мороза. К. , 2001. 337 с.
7. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології : Навч. посібник. К. : Просвіта, 2000. 368 с.
8. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2 т. Т. 1. М. : НИИ шк. технологий, 2006. 816 с. (Энциклопедия образовательных технологий).
9. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К. : Академвидав, 2010. 456 с.
10. Хуторской А.В. Педагогическая инноватика : учебное пособие для студентов вузов. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. 256 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua>
2. <http://www.nbuv.gov.ua>
3. <https://library.pdpu.edu.ua>
4. <http://dspace.pdpu.edu.ua>
5. <http://odnb.odessa.ua>

Змістовий модуль 3. Організаційно-виховна функція ЗВО

Тема 8. Студентство як соціальна група

Запитання для самоперевірки:

1. Розкрийте поняття вікових особливостей.
2. Обґрунтуйте необхідність урахування вікових особливостей в освітній діяльності викладача вищої школи.
3. Розкрийте психологічні особливості юнацького віку.
4. Схарактеризуйте особливості студентства як соціальної групи, що розвивається.
5. Доведіть, що спілкування та спільна діяльність є джерелом становлення колективних взаємин.
6. З'ясуйте роль лідера студентської групи у згуртуванні студентського колективу.
7. Запропонуйте шляхи формування культури здоро'язбереження студентів.

Тема 9. Особистість викладача вищої школи

Запитання для самоперевірки:

1. Розкрийте сутність і доведіть значення професійно-педагогічної культури викладача вищої школи.
2. Визначте основні складники педагогічної культури викладача ЗВО.
3. Розкрийте зміст готовності до педагогічної діяльності.
4. Визначте сутність поняття «Професійна усталеність викладача ЗВО».
5. З'ясуйте сутність та доведіть значення педагогічної техніки викладача ЗВО.
6. Схарактеризуйте варіативність педагогічної позиції і ролей викладача.
7. Визначте специфіку діяльності викладача як модератора.

8. Схарактеризуйте специфіку діяльності викладача як фасілітатор.
9. Визначте специфіку діяльності викладача як методолога.
10. Схарактеризуйте специфіку діяльності викладача як тьютора.
11. Доведіть своєрідність організації діяльності викладача ЗВО як коуча.
12. Розкрийте специфіку діяльності викладача як ігротехніка.

Тема 10. Роль куратора в організації освітньо-виховної роботи зі студентською молоддю

Запитання для самоперевірки:

1. Схарактеризуйте зміст виховної роботи зі студентами ЗВО.
2. Розкрийте основні напрями виховання студентської молоді (моральне, трудове, економічне, правове, екологічне, естетичне, фізичне, національне тощо) у процесі навчання та позанавчальній діяльності.
3. Визначте функційні обов'язки куратора академічної групи ЗВО.
4. Поясніть методику планування виховної роботи куратора студентської групи залежно від віку студентів курсу.
5. Визначте роль педагогічної діагностики в роботі куратора академічної групи.
6. Схарактеризуйте зміст та засоби здоров'язбережувальної роботи куратора академічної групи зі студентами ЗВО.
7. Визначте зміст і специфіку національного виховання студентської молоді.
8. Розкрийте зміст позааудиторної роботи студентів.
9. Запропонуйте форми і види позааудиторної роботи.

Тема 11. Наукова організація праці студентів

Запитання для самоперевірки:

1. Визначте сутність поняття «наукова організація праці».
2. Розкрийте принципи наукової організації праці.
3. Схарактеризуйте сутність і розкрийте зміст науково-дослідної роботи студентів.
4. Визначте основні види науково-дослідницької діяльності студентів та схарактеризуйте їх.
5. Доведіть значення та запропонуйте форми організації самостійної науково-дослідницької роботи студентів ЗВО.

Список рекомендованої літератури до змістового модуля 3

Базова

Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І. та ін. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник / 3-е видання, перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 399 с.
 Виховна робота зі студентською молоддю : навчальний посібник / За заг. ред. Т. Ю. Осипової. Одеса : Фенікс, 2006. 288 с.

Допоміжна

1. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2009. 248 с.
2. Брінклі А., Десантс Б., Флемм М.. Мистецтво бути викладачем : Практ.посібник. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні», 2003. 144 с.
3. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
4. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 185 с.
5. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості : навчальний

- посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 196 с.
6. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу : теоретико-методологічний аспект : Монографія. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.
 7. Исаев И. Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учебн. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М. : Издательский центр «Академия», 2002. 208 с.
 8. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики. Під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С», 2004. 112 с.
 9. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с.
 10. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки; за заг. ред. академіка О. Г. Мороза. К. : НПУ, 2006. 208 с.
 11. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності : Навч. посіб. К. : Вища шк., 2004. 335 с.
 12. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К. : Академвидав, 2010. 456 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua>
2. <https://library.pdpu.edu.ua>.
3. <http://dspace.pdpu.edu.ua>.
4. <http://odnb.odessa.ua>
5. <http://nrat.ukrintei.ua>.

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки вищої освіти			
1	Реферат. Тема: Основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні або «Історія виникнення і розвитку закладів вищої освіти України і зарубіжжя (за вибором)»	7	7
Змістовий модуль 2. Дидактика вищої освіти			
2	Підготовка міні-лекції з організації освітнього процесу в закладах вищої освіти (тема за вибором)	7	7
Змістовий модуль 3. Організаційно-виховна функція ЗВО			
3	Есе «Що для мене патріотизм і любов до Батьківщини?»	6	6
	Разом	20	20

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ РЕФЕРАТУ

Готуючи реферат, необхідно:

1. Визначити тему.
2. Підібрати літературу (з'ясувати, яка існує література з теми реферату; скласти її список; використовувати документи, першоджерела, монографії, довідники, збірники, газетні та журнальні матеріали).
4. Опрацювати дібрані джерела з робочими стислими помітками, закладками в книжці: розібратися в змісті; відбирати суттєве, основне; дати певну оцінку прочитаному; перевірити, чи збігається Ваша оцінка якоїсь проблеми з думкою автора, інших авторитетних осіб; вибрати для реферату більш яскраві факти, приклади, цікаві положення; зробити необхідні висновки.
5. Скласти план відповідно до обсягу реферату, можливі межі його розширення. Обов'язково включіть до плану актуальність теми та її значення.
6. Систематизувати опрацьований матеріал.
7. Реферат включає три частини:
 - Вступ. Розкривається актуальність теми, її зв'язок з важливими проблемами сучасної практики, історія питання. Оформити потрібно яскраво, привабливо. Може бути поданий короткий огляд використаної в рефераті літератури.
 - Основна частина.
 - У висновку формулюються основні висновки, узагальнення та рекомендації: вказуються питання, які вдалося висвітлити більш-менш повно, та ті, які потребують подальшої роботи. Обов'язково висловіть своє ставлення до викладеної теми, її змісту.
8. Оптимальний обсяг реферату – 6-10 друкованих сторінок. Такий реферат потребує для усного викладу перед аудиторією 10-15 хвилин.
9. Під час усного виступу краще розповідати, а не читати реферат. Для цього потрібно скласти розгорнутий план-конспект на 2-4 сторінки.
10. Під час добору мовних засобів для написання реферату необхідно врахувати особливості наукового стилю мовлення і зважати на аудиторію.
11. Наприкінці реферату слід подати список використаної літератури. Бібліографічний опис джерела і списку літератури (дотримуватися вимог ДСТУ 2015).
13. Прочитайте текст і відредагуйте його.
14. Правильно оформіть реферат (на титульній сторінці зазначте назву установи, де виконано роботу, прізвище та ім'я автора, групу, навчальну дисципліну, рік написання, прізвище, ініціали, науковий ступінь, наукове звання і посаду керівника роботи; текст пишіть з одного боку друкованого аркуша, почніть із плану (змісту), наприкінці реферату наведіть список використаної літератури, залиште два чистих аркуші для написання рецензії).

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МІНІ-ЛЕКЦІЇ

Основна мета міні-лекції – донести до слухачів певну інформацію, щоб її зрозуміли і засвоїли. Для цього слід:

1. Вдуматися в тему, визначити основну думку майбутньої міні-лекції.
2. Опрацювати літературу з цієї теми, осмислити її. З'ясувати, яка існує література з обраної теми; скласти її список; користуватися різними каталогами, бібліографічними виданнями, довідковою літературою, книгами, журналами, навчальними посібниками, публікаціями в Інтернеті.
3. Опрацювати дібрані джерела: розібратися в змісті, критично проаналізувати його; відібрати суттєве, основне; дати певну оцінку прочитаному; звернути увагу на ті факти, які будуть цікаві аудиторії, перед якою буде виголошена доповідь; зробити певні виписки і необхідні висновки; узагальнити основні положення кількох джерел – думки звучатимуть повніше, переконливіше; виділити терміни, незнайомі слова, уточнити вимову важких слів, розставити наголоси.
4. Скласти план і відповідно до нього систематизувати дібраний матеріал.
5. Записати текст міні-лекції повністю. Зробити його оригінальним за будовою, своєрідним і неповторним.
6. Структура міні-лекції має включати такі частини:
 - Вступ. Виділяється тема, вказується причина вибору теми. У вступі може бути використана цитата, що змусить слухачів задуматися над словами виступаючого, глибше усвідомити висловлене положення.
 - Основна частина починається з характеристики проблеми (теми). Для цього слід виділити основний її аспект, запропонувати слухачам перспективу обговорення кожної окремої тези.
 - Переконливе, яскраве закінчення міні-лекції запам'ятовується слухачам, залишає приємне враження про неї. Наприкінці доповіді повторіть основну думку, підсумуйте найбільш важливі положення. Не забудьте дати список використаних джерел.
7. Говорити нешвидко, робити паузи, дотримуватись правильної інтонації.
8. Виступаючи, завжди треба стежити за слухачами: якщо вони перестали слухати, змінити тон мовлення, навести цікавий факт, ніколи не намагатися перекричати аудиторію.
9. Під час усного виступу краще розповідати, а не читати доповідь. Якщо потрібно заглянути до рукопису, можна опустити очі, не нахилиючи голови.
10. Подумати, як можна візуалізувати дібрану інформацію (створення презентації, схеми, таблиці, діаграми тощо).
11. Стежити за своїм мовленням: уникати слів-паразитів, не заповнювати паузи звуками «е-е-е», «ну-ну» тощо.
12. За обсягом міні-лекція передбачає виступ тривалістю 5-7 хвилин. Це відповідає приблизно 2-4 сторінкам друкованого тексту.
13. Оформлення міні-лекції. Титульна сторінка: вказати назву установи, де виконано роботу, тему, прізвище та ім'я її автора, факультет і групу, де він навчається, рік написання. Текст має бути віддрукований (поля: ліве – 3 см., праве 1 см., верхнє і нижнє – 2 см. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14; міжрядковий інтервал – 1,5; абз. відступ – 1,25 см. Враховується загальний вигляд конспекту, оформлення цитат, посилань, списку використаних джерел.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО НАПИСАННЯ ЕСЕ

Есе – це творчий прозовий твір, у якому в довільній формі автор виражає власні враження, роздуми, ставлення щодо обраної тематики. Стил ь есе характеризується емоційністю викладу, образністю, афористичністю, символічністю, наявністю різноманітних прикладів, фактів, явищ, подій, ситуацій із власного та / або суспільного життя.

Отже, весь текст – це Ваші авторські роздуми, міркування, висновки. Висловлюйте думки вільно, використовуйте художні засоби (алегорії, порівняння, метафори тощо).

Постарайтеся продемонструвати в тексті Ваш індивідуальний оригінальний авторський стиль і ставлення до проблеми.

Бажано супроводжувати есе кількома оригінальними фотографіями, що ілюструють заявлену тему, презентацією.

На титульній сторінці автор подає такі дані: назва есе, прізвище, ім'я, по батькові, спеціальність, курс, група.

Рекомендований обсяг до 3 сторінок формату А-4 (шрифт Times New Roman, 14 кегль, інтервал 1.5, поля стандартні).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк та ін. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник / 3-е видання, перероб. і доп. Київ : Знання, 2007. 399 с.

Виховна робота зі студентською молоддю : навчальний посібник / За заг. ред. Т. Ю. Осипової. Одеса : Фенікс, 2006. 288 с.

Допоміжна література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи: теорія, історія. Підручник.. К. : Либідь, 1998. 560 с.
2. Андрущенко В. П. Модернізація педагогічної освіти України в контексті болонського процесу. *Вища освіта України*. 2004. № 1. С. 5–9.
3. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. К. : Кондор, 2008. 272 с.
4. Анцибор М. М. Активизация учебно-познавательной деятельности студентов при изучении дисциплин педагогического цикла. Тула, 1992. 209 с.
5. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2009. 248 с.
6. Брінклі А, Десантс Б., Флемм М.. Мистецтво бути викладачем : Практ.посібник. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент освіти в Україні», 2003. 144 с.
7. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 185 с.
8. Вища освіта України і Болонський процес : навчальний посібник / За ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга.К. : Богдан, 2004. 384 с.
9. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості : навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 196 с.
10. Галузинский В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні : Навч. посібник. К. : Інтел, 1995. 168 с.
11. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
12. Гура О. І. Вступ до спеціальності «Педагогіка вищої школи»: Навч. посібник: Вид. 2-ге, виправл. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 188 с.
13. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу : теоретико-методологічний аспект : Монографія. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.
14. Исаев И. Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: Учебн. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М. : Издательский центр «Академия», 2002. 208 с.
15. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики. Під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : «К.І.С», 2004. 112 с.
16. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К. : Грамота. 2005. 448 с.
17. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої освіти : навчальний посібник. Київ : Знання, 2005. 486 с.
18. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К. : Вища шк., 2003. 323 с.
19. Морева Н. А. Технологии профессионального образования : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М. : Издат. центр «Академия», 2008. 432 с.
20. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Викладач вищої школи: психолого-педагогічні основи підготовки; за заг. ред. академіка О. Г. Мороза. К. : НПУ, 2006. 208 с.

21. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посібник /За ред. О. Г. Мороза. К. , 2001. 337 с.
22. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології : Навч. посібник. К. : Просвіта, 2000. 368 с.
23. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2 т. Т. 1. М. : НИИ шк. технологий, 2006. 816 с. (Энциклопедия образовательных технологий).
24. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності : Навч. посіб. К. : Вища шк., 2004. 335 с.
25. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. 2-ге вид., доп. К. : Академвидав, 2010. 456 с.
26. Хуторской А. В. Педагогическая инноватика : учебное пособие для студентов вузов. Москва : Изд. Центр «Академия», 2008. 256 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://zakon1.rada.gov.ua>
- http://www.ido.rudn.ru/psychology/pedagogical_psychology/progr.html
- <http://aied.inf.ed.ac.uk/aiedsoc.html>
- <http://dspace.pdpu.edu.ua>
- <http://lib.sportedu.ru/press/tpfk/2001N5/p45-49.htm>
- <https://library.pdpu.edu.ua>
- <http://nrat.ukrintei.ua>
- <http://www.nbu.gov.ua>